

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 508

гр. Плевен, 03.12.2021 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН в закрито заседание на трети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: ИВАН Н. РАДКОВСКИ

като разгледа докладваното от ИВАН Н. РАДКОВСКИ Частно наказателно дело № 20214400200725 по описа за 2021 година

Въззивното производство по реда на чл.243 ал.5, вр.ал.4 от НПК. Образувано е по повод жалба от З.И. , от с. ****, общ. Левски, обл. Плевен , срещу постановление за прекратяване на наказателното производство, по досъдебно производство №. 2759/2021г., по описа на Окръжна прокуратура – гр. Плевен от 18.10.2021 г.

Досъдебното производство №. 2759/2021г., по описа на Окръжна прокуратура – гр. Плевен е образувано при условията на чл. 212, ал.2 от НПК, за това, че на 28.06.2021г., в с. ****, обл. Плевен, умишлено е умъртвен В.И.Д. – престъпление по чл. 115 от НК.

С постановление от 26.08.2021г. на Окръжна прокуратура – гр. Плевен към досъдебно производство №. 2759/2021г., по описа на Окръжна прокуратура – гр. Плевен е присъединена преписка №3552/2021г. на същата прокуратура, образувана по повод получен сигнал от З.И.И., от с. ****, обл. Плевен, в който се твърди, че А.И.И., от същото село, принудително е взел в дома си своя чичо – В.И.Д. – на 80 години, не полага за него необходимите грижи, както и че И е отправил закани за убийство спрямо подателката на сигнала, а също така и че В.Д. е починал в дома на А.И. на 28.06.21г.

По делото няма лице привлечено в качеството на обвиняем.

С постановление от 18.10.2021г. на Окръжна прокуратура – гр. Плевен е било прекратено наказателното производство по досъдебно производство №2759/2021г., на основание чл.243, ал.1, т.1 вр. с чл.24, ал.1, т.1 и чл.199 от

НПК , образувано, затова, че на 28.06.2021 г., в с.****, област Плевен, умишлено е умъртвен В.И.Д. с ЕГН ***** – престъпление по чл.115 от НК.

Постановлението за прекратяване на наказателното производство е било обжалвано от З.И.И., с искане да бъде отменено като неправилно, незаконосъобразно, необосновано, несправедливо, постановено в противоречие със събраните доказателства и при съществени нарушения на процесуалните правила.

Жалбата е подадена в законния срок.

В постановлението за прекратяване на наказателното производство, по досъдебно производство №. 2759/2021г., по описа на Окръжна прокуратура – гр. Плевен от 18.10.2021 г. е приета за установена следната фактическа обстановка:

В.И.Д. – 80 годишен, живеел сам в дома си в с.Обнова, област Плевен, до месец май 2021 г. Единствените му роднини били племениците му З.И.И.. и А.И.И., които живеели в с.****, област Плевен. През месец май 2021 г. Димов се преместил да живее в дома на племеника си А.И., в с.****, при лоши битови условия. А. И страдал от психично заболяване от 2004 г.

На 20.06.2021 г. в дома на И дошла неговата сестра-З.И. и видяла, че чичо ѝ лежи върху мръсен матрак, поставен на двора под навес и завит с мръсно одеяло. И. установила, че чичо ѝ е в лошо здравословно състояние и в лоша хигиена. На 22.06.2021 г. З.И. подала сигнал в Районна прокуратура-Плевен, с искане да бъдат предприети мерки, тъй като счита, че животът на чичо ѝ е застрашен.

На 23.06.2021 г. З.И. отново отишла в дома на А. И и установила, че чичо ѝ не реагира на повикванията ѝ. И. се обадила на спешна помощ и на място пристигнала линейка, но А. И не позволил на медицинския екип да влезе и да прегледа чичо му.

На 24.06.2021 г. на спешна помощ се обадила дъщерята на З.И. и поискала В.Д. да бъде прегледан. Пристигнала линейка и лекаря влязъл в дома на И със съдействието на полицейски служители. В.Д. бил прегледан от лекар, който установил, че е в добро общо здравословно състояние, но има

нужда от добра грижа и хигиена. Полицейският служител попитал В.Д. дали иска да остане при А. И и той отговорил утвърдително. Лекарят обърнал внимание на А. И, че чичо му се нуждае от грижи и добра хигиена, но той отговорил, че го лекува по негови методи.

На 28.06.2021 г. , около 05,00 ч., А. И отишъл в дома на сестра си З.И. и съобщил, че чичо му е починал и отива да копае гроб. Тогава З.И. съобщила за смъртта на чичо си в полицията.

Бил извършен оглед, при който съдебния лекар установил смъртта на В.Д..

При извършения оглед и съдебно-медицинска експертиза на трупа на В.Д. е констатирано следното:

-силно занемарен външен вид с лоша хигиена, напреднало измършавяване, мацерация на кожата в областта на междиницата, гангрена на меките тъкани в долната част на подбедриците и ходилата с обилие от насекоми и личинки на насекоми и изяждане на меките тъкани до частично скелетирано, дифузни микроциркулаторни нарушения с агрегация на еритроцитите, тромбоза в белия дроб, огнищна хипоксия на сърдечния мускул с деструкция на мускулните влакна, мозъчен и белодробен оток;

-хронични болестни увреждания – генерализирана атеросклероза, хипертонична болест с уголемяване на сърцето, хронична исхемична болест на сърцето, белодробен емфизем.

При огледа на трупа не са установени травматични увреждания.

Според заключението на съдебно-медицинската експертиза смъртта на В.Д. се дължи на сърдечно-съдова и дихателна недостатъчност, вследствие на напреднала изнемошялост с измършавяване, гангрена на долните крайници, автоинтоксикация, дифузни микроциркулаторни нарушения с тромбоза в белия дроб и хипоксия на сърдечния мускул, а състоянието му е в резултат от дефицит на адекватни грижи.

В постановлението за прекратяване на наказателното производство е прието, че съгласно съдебната практика, убийство може да бъде извършено и чрез бездействие, ако дееца е бил длъжен да извърши определени действия, които са били необходими за запазване и поддържане живота на пострадалия и в случая, А. И не е имал правно задължение да полага грижи за чичо си, но

като е поел инициатива да се грижи за него е бил длъжен да извършва действия по запазване и поддържане на неговия живот.

В хода на разследването е извършена съдебно-психиатрична експертиза, от заключението на която е установено, че А.И.И. страда от параноидна шизофрения, непрекъснато протичане, което заболяване е довело до продължително разстройство на съзнанието. Според заключението на експертизата, към момента на деянието, А. И не е могъл да разбира свойството и значението на постъпките си, както и да ги ръководи.

Въз основа на изложеното в постановлението за прекратяване на наказателното производство е прието, че съобразно чл.33, ал.1 от НК, А. И не е наказателноотговорен, тъй като е извършил деянието в състояние на невменяемост и в случая е налице негоден субект на наказателна отговорност, поради което деянието не съставлява престъпление, като предвид т.6 от заключението на съдебно-психиатричната експертиза, спрямо А.И.И. следва да бъдат приложени принудителни медицински мерки по чл.89,б.“а“ от НК, а наказателното производство следва да бъде изпратено на Районна прокуратура-Плевен, която е компетентна, съгласно чл.427, ал.1 от НПК да прецени наличието на основания за изготвяне на предложение в тази насока.

При така изложеното съдът счете, че жалбата срещу постановлението за прекратяване на наказателното производство, , по повод на която е образувано настоящото дело не е подадена от правоимаща страна, по следните съображения:

Съгласно чл. 243, ал. 4 от НПК легитимирани лица да обжалват постановлението за прекратяване на наказателното производство са само обвиняемият, неговия защитник, пострадалият или неговите наследници и ощетеното юридическо лице. Това изброяване е изчерпателно.

В случая по делото няма данни жалбоподателят да е привлечен като обвиняем. Доколкото жалбоподателят е физическо лице, то следва да се прецени дали той има качеството пострадал.

Съгласно чл. 74 от НПК пострадал е лицето, което е претърпяло имуществени или неимуществени вреди от престъплението. Съобразно трайната съдебна практика, за да обусловят качеството пострадал, вредите следва да са преки и непосредствени.

Престъплението по чл. 115 от НК се намира в глава II, раздел I от НК – „Престъпления против личността“. С тези престъпления се засягат обществените отношения, насочени срещу правото на живот и телесната неприкосновеност на личността.

За да придобие едно лице качеството на пострадал от престъпление по чл. 115 от НК, то това лице следва да е претърпяло вреди от самото престъпление, които биха му позволили да встъпи в процеса като граждански ищец или частен обвинител. Тези вреди трябва да са преки и непосредствени от деянието, включено в състава на престъплението. Затова, за да се направи преценка за това, дали от дадено престъпление са претърпени такива вреди и съответно възникнала ли е процесуална правоспособност на определено лице да бъде страна в съдебната фаза и от тук възможността да атакуват постановлението на прокурора по чл. 243 от НПК, следва да се проверят характеристиките на конкретното престъпление, а именно - предмета на обвинението, съставомерните общественоопасни последици (престъпен резултат), в какво се изразяват, ако ги има и доколко са свързани с правната сфера на определен правен субект. Вредата като негативно въздействие върху благо, охранявано от правото, по принцип се състои в отрицателно изменение в материалната или в духовната сфера на даден правен субект. Респективно отнесено към наказателното право, това общо положение обосновава, че засегнатия с престъплението обект следва да е свързан с имуществени или неимуществени права на гражданите и да е съставомерен.

Критериите за регламентираното в закона качество „пострадал“ са обективно установени и съответно трябва да бъдат изследвани подробно. В контекста на настоящия случай следва да бъдат установени обстоятелства, които да свързват евентуалното извършване на изпълнителното деяние на престъплението по чл. 115, ал. 1 от НК, с претърпяването на вреди от определено лице, които да са пряка и непосредствена последица от престъплението, за което се води наказателното производство в досъдебната му фаза, доколкото то предполага в своя престъпен резултат настъпването на имуществени или неимуществени вреди.

В този смисъл жалбоподателят З.И.И. няма качеството на пострадало лице и не е активно легитимирана страна да оспорва прокурорския акт, посредством който е сложен край на досъдебното производство, по следните

съображения:

Съобразно приложените на л. 44 – л. 46 от досъдебно производство №. 2759/2021г. на Окръжна прокуратура – гр. Плевен препис от акт за смърт и 2 бр. удостоверения за родствени връзки, подалата жалбата по настоящото дело срещу постановлението за прекратяване на наказателното производство З.И.И.. и А.И.а И са съответно дъщеря и син на починалия Иван И Димов – починал на 11.10.2009г., който е брат на починалия В.И.Д., за чието умишлено умъртвяване е било проведено прекратеното досъдебно производство.

От изложеното е видно, че жалбоподателката З.И.И., като племенница на В.И.Д., не е сред кръга на лицата, които, съобразно Тълкувателно решение №1/21.06.2018г. на ВКС, по т.д.№1/2016 г. на ОСНК, могат да имат качеството на пострадал, по смисъла на чл. 74 от НПК и при наличието на тази материална легитимация да могат да обжалват в конкретния случай постановлението за прекратяване на наказателното производство, като претърпели неимуществени вреди от престъплението, за което е било провеждано това досъдебно производство.

Към жалбата на З.И.И.. срещу постановлението за прекратяване на наказателното производство са приложени два броя фактури, съответно за 435лв. и за 200 лв., заплатени от жалбоподателката като разходи за извършено погребение на В.И.Д.. Въпреки тяхното наличие не би могло да се приеме, че И. е претърпяла имуществени вреди от престъплението, за което се е провеждало досъдебното производство, които да и придават качеството на пострадал, по смисъла на чл. 74 от НПК, по силата на което тя да има право да обжалва прокурорския акт, тъй като, както бе посочено по – горе, претърпените имуществени вреди трябва да са преки и непосредствени последици от деянието, включено в състава на престъплението, за което е било провеждано досъдебното производство. В случая разходите, извършени от З.И. за погребението на нейния чичо В.Д. са били осъществени в следствие, след настъпването на неговата смърт и не са пряка и непосредствена последица от деянието, включено в състава на престъплението по чл. 115 от НК.

При така изложеното съдът счита, че не е компетентен да се произнася по същество относно доводите в жалбата, обосноваващи

твърденията за неправилност, незаконосъобразност, необоснованост и несправедливост, на обжалваното постановление за прекратяване на наказателното производство, както и че то е постановено в противоречие със събраните доказателства и при съществени нарушения на процесуалните правила, тъй като не е сезиран да стори това от правоимащо лице, което да подаде жалба срещу прокурорския акт.

От друга страна пътят за защита на жалбоподателя на законните му интереси не е преграден, доколкото съществува гражданскоправен ред за предявяване на претенция за възстановяване на изразходените средства за погребението на В.Д., а така също и чрез сезиране на горестоящ прокурор от Апелативна прокуратура – В.Търново, за упражняване на служебния вътрешнопрокурорски контрол за законосъобразност на постановените актове.

С оглед липсата на качеството на пострадало лице жалбоподателят не е легитимиран да обжалва атакуваното постановление на Окръжна прокуратура – гр. Плевен. По посочените съображения жалбата следва да се остави без разглеждане.

Така мотивиран съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата от З.И.И., от с.****, общ. Левски, обл. Плевен, срещу постановление за прекратяване на наказателното производство от 18.10.2021 г., на основание чл. 243, ал. 1, т. 1 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК, на прокурор от Окръжна прокуратура – гр. Плевен, по досъдебно производство №2759/2021 г. по описа на същата прокуратура, водено за престъпление по чл. 115 от НК.

ПРЕКРАТЯВА производството по ЧНД № 725/2021 г. по описа на Окръжен съд – гр. Плевен.

Определението подлежи на обжалване и протест, пред Апелативен съд – гр. В.Търново, по реда на чл. 243, ал. 7 от НПК, в 7-дневен срок от връчването му на Окръжна прокуратура – гр. Плевен и на подателя на жалбата - З.И.И...

Препис от определението да се изпрати на жалбоподателя и на
Окръжна прокуратура – гр. Плевен.

Съдия при Окръжен съд – Плевен: _____